

og jeg føler mig derfor forbisstet om, at naar den højtærede Kultusminister vil stille sig noget velvilligere over for Lovforslaget og over for det Principspørgsmaal, der ligger deri, vil han saa langt fra at opleve kirkelig Forstyrrelse og en videre Udvikling af kirkelig Orden i allerhøjeste Grad. Han vilde langt fra gøre sig skyldig i noget radikalt, tværtimod være konservativ i allerhøjeste Grad. Jeg kan derfor ikke noksom anbefale den højtærede Kultusminister at tage hele dette Spørgsmaal under Overbejelse om at aabne Sognekirkerne for Vægprædikanter, overhovedet at bringe Vægprædikantervirksomheden ind under de kirkelige Mündighedsordnende og regulerende Haand. For Øjeblikket er jo Stillingen den, at vi have en Pave. Sognepræsten i Orsløv er jo dog i Virkeligheden Kultusminister over for hele Vægprædikantervirksomheden, og det turde være et Spørgsmaal, om det er et saa ganske normalt Forhold, at man saaledes har to Kultusministre i et Land: en, der ansætter de teologiske Kandidater som Sognepræster, og en anden, der ansætter Skolelærere eller Vægprædikanter, der ad anden Vej have skaffet sig den Oplærelse i Guds Ords Kundskab, som er fornøden, sender dem ud med Attest for, at de have, hvad den augsburgske Konfession kræver af en ret Guds Ords Forkynder, sender dem ud til alle Sogne her i Landet, rigelig understøttet af Benge, med Ret til at samle Benge ind, hvor de komme, at denne samme Kultusminister eller Pave, jeg ved ikke, hvad jeg skal kalde det, har bygget Missionshus paa Missionshus, saa det ene rejser sig efter det andet, at han overhovedet skaber en Kirke inden i Kirken, som den højtærede Kultusminister aldeles ingen Indflydelse har paa, men som denne Mand raader over aldeles egenmægtig, og som han, naar han en Gang afgaar ved Døden, testamenterer til en anden, paa hvis Udnævnelse den højtærede Kultusminister heller ingen Indflydelse har. Jeg ved egentlig ikke, om man kan kalde dette kirkelig Orden. Jeg tror, der her foreligger et Forhold saa abnormt, at det forekommer mig, at det næppe vilde være ganske af Vejen, om den højtærede Kultusminister benyttede denne Beslighed, som det ærede Medlem for Ringkøbing Amts 1ste Valgkreds (J. C. Christensen) har givet ham, til at tage hele dette Forhold under Overvejelse og søgte at bringe en lidt bedre kirkelig Orden til Stede end den, vi have for Øjeblikket.

Den højtærede Kultusminister mente, at det var en Mangel ved det foreliggende Lovforslag, at der ikke var Tale om, at

disse Mænd burde have nogen Oplærelse i Guds Ords Kundskab. Jeg kan i saa Henseende slutte mig fuldtud til den ærede Minister. Jeg tror ogsaa, at de Bestemmelser, Lovforslaget indeholder i saa Henseende, ere for vage og ubestemte. Men naar den ærede Minister saa henviste til Kristian V's danske Lov og mente, at det er den, man endnu den Dag i Dag holder sig til, tror jeg dog, at den ærede Minister tager noget fejl. Jeg tror, at hvad der i Kristian V's danske Lov forstodes ved Oplærelse i Guds Ords Kundskab, var noget ganske andet, end hvad man nu forstaar ved en teologisk Kandidat. Jeg tror ikke, at Kristian V's danske Lov ved de der brugte Udtryk har tænkt paa en Uddannelse, der krævede den Tid og de Ofre, som der nu kræves for at blive teologisk Kandidat. Efter Kristian V's danske Lov og de daværende Forhold var det aldeles ikke udelukket, at en ældre Mand, der fik Lust til og sølte Kald til at blive Præst, kunde blive Præst i vore Kirker, thi det udkrævede aldeles ikke en 8—10 Aars Uddannelse saaledes som nu. Den Uddannelse, som dengang hørte dertil, kunde besjerges paa 1 à 2 Aar; i en saadan Tid kunde man samle den Oplærelse i Guds Ords Kundskab, som var fornøden. Jeg tror derfor ikke, at det Argument, som den ærede Minister hentede fra Kristian V's danske Lov, var ganske holdbart. Vi staa der ved et af de Punkter, som berøres i den Afkøbadresse, som den ærede Minister henviste til, og som det forekommer mig, at han havde en vis Sympati for, hvad jeg glæder mig over. (Kirkeministeren [G. o. s.]: En begrænset Sympati!). Jeg vil da glæde mig over, at den ærede Minister nærer en begrænset Sympati for Afkøbadressen; det aabner dog ligesom nogen Udsetning til, at vi ogsaa under den nuværende højtærede Kultusministers Ægide kunne opleve at gøre et lille Skridt fremad. En af de Ting, som Afkøbadressen af 1831, til hvilken jeg selv medvirkede, gif ud paa, var at hæve den Mangel, der fremkommer ved, at nu alle vore Præster skulle begynde deres Uddannelse i en Alder, hvor de ikke have Begreb om, hvad det vil sige at være Præst, ikke have Begreb om de store Livsspørgsmaal, som man dog gerne skulde have klaret sig og vundet et Standpunkt til for med Nytte at kunne blive Præst. Det er jo en væsentlig Ulempe for Tiden, at der næsten ingen Mulighed er for, at Mænd, der i en moden Alder komme til Erkendelse af, at de have Kald til at blive Præst, kunne opnaa det. Det kræver saa uhyre Ofre af Tid, at deres bedste Alder, den Alder, i hvilken de netop kunde udfolde den bedste og rigeste Virksom-